

EYÐMÝKJANDI

Heini Festirstein

– At hitta eitt trapputrin ella eina smala hurð er nakað, sum tey fæstu geva sær far um. Men fyri meg merkir tað munin millum at luttaka og ikki á á jøvnum føti við onnur, sigur 46 ára gamli havnarmaðurin Heini Festirstein, sum seinastu 27 árini hevur sitið í koyristóli. Vikuskiftis Sosialurin hevur biðið Heina mett um støðuna, tá ið umræður atkomuviðurskifti hjá teimum, sum sita í koyristóli

BARBARA HOLM

»Kom bara, onkur hjálpir tær«. Hetta er ein setningur, sum Heini Festirstein mangan hevur hoyrt. Og orð, sum tey flestu ivaleyst halda vera jalig og innbjóðandi. Men fyri Heina er tað ein niðrandi, eyðmýkjandi staðfesting. Ein útsøgn, sum prógvar, at fyri mong er torført at skilja støðuna hjá teimum, sum sita í koyristóli.

»Onkur? Tað skal ikki bara vera onkur«, plagar Heini at svara.

– Tað kennist sum frælsið verður tikið frá tær. Sum at tú ikki kanst luttaka á jøvnum føti við onnur. Tað kennist sum at vera fongslaður, tá ið tú noyðist at biðja onnur um hjálp til tey mest grundleggjandi tingini, sigur Heini Festirstein.

Hóast tankin er góður, so eru royndirnar minni góðar.

– Fyri mongum árum síðani misti ein maður meg oman ígjøgnum allar trappurnar í Club20, og tað var eisini bara tí, at viðkomandi vildi hjálpa, sigur Heini.

Hóast tað kennist væl at hjálpa, so kennist tað minni væl at altíð sita hinumegin borðið. At hvønn dag vera tann, sum má síggja bygningar, upplivingar, samfelagið, ja heimin við øðrum eygum. Har heimurin verður gjørdur upp í trapputrinum og stódd av hurðaopningum.

Støðan er batna og tilvitanin vaksin. Men enn er langt frá komið á mál.

Ónøktandi høvuðsgøta

Tá ið Heini Festirstein skal seta orð á sínar royndir og hugsanir um atkomuviðurskifti hjá teimum, sum sita í koyristóli, so rennur honum til hugs viðurskiftini á gongugøtuni í Havn. Og vit byrja við Auto.

– Hyggja vit eftir bygningunum yvirav Auto, so sæst, at nýggi, stásiligi bygningurin hjá Suðuroyar Sparikassa ikki letur upp fyri, at fólk í koyristóli sleppa inn í bankan. Tað er ótrúligt, at ein nýggjur bygningur

Gongugøtan í Havn

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

ikkur hevur hesi viðurskiftini í lagi, sigur Heini Festirstein.

Og beint undir liðini á sparikassanum liggur ein handil, sum hevur lyft gongubreytina upp til dynar, so at fólk við koyristóli og barnavognar sleppa inn púra ómakaleyst.

– Tað er slík nýhugsan, sum eg elski at síggja. Kanska tað ikki lúkar altjóða krøv, men tað nýtist tað í veruleikanum heldur ikki. Fyri okkum í koyristóli snýr tað seg bert um trappur ella ikki, sigur Heini Festirstein.

Kaga vit longur oman eftir gongubreytini síggja vit, at bæði Smyrjibreyðsbúðin og Tutl hava eitt einstakt trin, sum fyri tey í koyristóli ger allan munin.

– Eg sleppi væl inn hesi støðini, tí aloftast er onkur, sum kann hjálpa eitt sindur ella eg megni tað sjálvur. Men tað er sjálvandi keðiligt, at tað ikki verður hugsað um slíkt, sigur Heini Festirstein.

Sleppur ongantið í biograf

Um Heini Festirstein skal seta orð á eitt hvørt, sum hann saknar í gerandisdegnum orsaka av vantandi atkomuviðurskiftum, so er tað biografurin í Havn.

Í Havnar Bio eru tveir salir, og í tí størri av teimum eru nógv trappur, sum leiða upp til hvíta skíggjan. Og tað viðførir, at skal Heini í biograf,

so noyðist hann at velja filmar í lítla salinum.

– Og eisini tá er tað ein trupulleiki, tí tað eru tvey trin frá inngongdini oman í økið, har atgongumerki kunnu keypast. So eg má altíð hava onkran at gera tað fyri meg, greiður Heini frá.

Tað merkir, at tá ið vinfólk biðja Heina koma í biograf, so mugu tey biðja inntil onkur filmur verður sýndur í lítla salinum.

– Tað bilar sum so einki, men tá tú kennir tað sum, at tað ikki er pláss fyri tær, so velur tú eisini upplivingina frá, sigur Heini.

Er blivið betur

Saman við VisitTórshavn hevur Heini vitjað runt á matstovum og gistingarhúsum í Havnini, og hann hevur givið sítt boð uppá hvat skal gerast og hvussu. Og áhugin fyri hansara hugsan er mangan stór.

– Eg upplivi meir og meir, at fyrirkur ringja til mín fyri at fáa mína hugsan um teirra atkomumøguleikar. Tað vil eg sjálvsagt fegin geva mítt íkast til, sigur Heini.

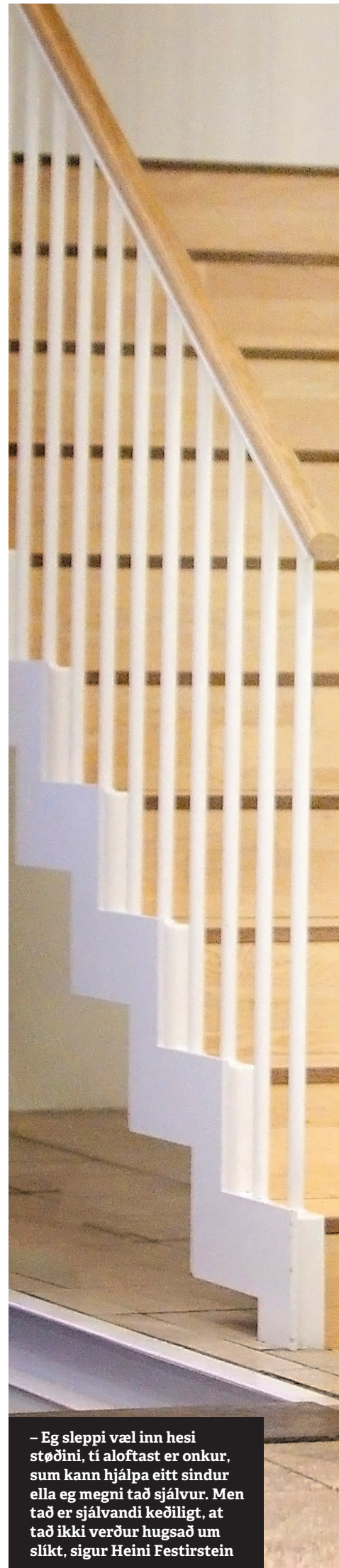
Hann heldur, at seinnu árinu hava prógvað, at kunning kann flyta fjøll.

– Tað er blivið munandi betur seinnu árinu. Tað vísur seg, at matstovur, handlar og onnur hugsa meira og meira um okkara støðu, sigur Heini.

Hóast vit enn ikki eru komin á mál, so eru batar at hóma kring Havnina í øllum førum.

– Vit síggja eisini, at nýggir íbúðarbygningar taka avbjóðingarnar hjá fólk í koyristóli í álvara. Eg búgvi undir Kongavarða, og har eru allir bygningarnir gjørdir handikappvinarligir, sigur Heini Festirstein.

Hansara vón er, at tað framhaldið verður varpað ljós á týðningin av einum trapputrinu her og einari smalari hurð har. Tí fyri tey uttan slíkt brek hevur tað ongan týðning, men fyri tey á tveimum hjólum er tað munurin millum luttøku og útihýsan.

– Eg sleppi væl inn hesi støðini, tí aloftast er onkur, sum kann hjálpa eitt sindur ella eg megni tað sjálvur. Men tað er sjálvandi keðiligt, at tað ikki verður hugsað um slíkt, sigur Heini Festirstein

Eg upplivi meir og meir, at fyrirkur ringja til mín fyri at fáa mína hugsan um teirra atkomumøguleikar. Tað vil eg sjálvsagt fegin geva mítt íkast til»

Heini Festirstein